

Mottagare
Socialnämnden

Risikanalys inför internkontrollplan 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner information om risikanalys inför internkontrollplan 2026 och förslag till internkontrollplan 2026.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har genomfört en risikanalys och utifrån analysen tagit fram förslag till internkontrollplan 2026. Beslut om internkontrollplan för kommande år tas av socialnämnden i december.

Risikanalysen är en sammanfattning av en mängd risker. Processerna förvaltningen upplever att det finns risker inom är till exempel introduktion av medarbetare, nya uppdrag- och kvalitetskrav samt bostadsanpassningsbidraget.

Risikanalys

Socialnämnden är ansvarig för den interna kontrollen och ska varje år besluta om en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Uppföljningsområden i kontrollplanen bör väljas med utgångspunkt från genomförd risikanalys och utifrån en avvägning mellan kostnad och nytta. Vid bedömning av nytta ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in, utan även exempelvis vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten. I risikanalysen används två begrepp, risk och väsentlighet. Med risk avses sannolikhet att fel uppstår. De riskområden som bedöms ha hög sannolikhet att inträffa och som skulle få stora konsekvenser, ska prioriteras i arbetet med intern kontroll.

Socialförvaltningen har genomfört en central risikanalys under juni till september 2025, se bilaga 1. Risikanalysen är en sammanställning av möjliga risker inom olika processer, en del processer är sådana som inte går att granska i en internkontrollgranskning. Vissa processer ska verksamheterna arbeta med på andra sätt för att förebygga och i vissa fall ska rutiner upprättas. I senare skede kan granskning ske av om rutinerna följs.

Processer som förvaltningen uppmärksammar och som kan vara föremål för internkontrollgranskning är introduktion av medarbetare, nya uppdrag- och kvalitetskrav samt MAS-regler (regler som medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar för). Andra processer är bostadsanpassningsbidraget, ny rutin för hantering av privata medel hos brukare i ordinärt boende samt inköp.

I bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, Utvalda risker utifrån riskanalys inför 2026, redovisas processer som skulle kunna granskas framåt, varav några är föreslagna att granskas enligt internkontrollplan 2026, se Förslag till internkontrollplan 2026.

Årets granskning, enligt internkontrollplanen 2025, är inte klar men utifrån resultat av granskningarna kan det tillkomma processer som bör granskas även nästa år.

Bedömning

Upprättad riskanalys följer riktlinjer för intern kontroll i Region Gotland.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen, Riskanalys inför internkontrollplan 2026, daterad 2025-09-26

Bilaga 1 Utvalda risker utifrån riskanalys inför 2026 samt Förslag till internkontrollplan 2026

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

SOF Anna-Lena Gutedal, ekonomichef

Bilaga 1 utvalda risker utifrån riskanalys inför 2026

RISKANALYS 2026 sammanfattning				IK=intern kontroll 2026 förslag	
Datum för fyllande: september 2025		Socialförvaltningen			
Nr	Område	Händelse	Effekt av händelse	Åtgärd	Kommentar
1	Politik	Delegationsbeslut rapporteras inte	Ekonomisk skada. Förtroendeskada.	Kontrollera hur mycket och vad som rapporteras till nämnd	IK längre fram
2	Personal	Arbetsmiljöutbildning eller kompetens på området saknas	Vid allvarig händelse kommer chefsens kompetens arbetsmiljö-frågor att ställas på sin spets, vid avsaknad av utbildning flyfts arbetsmiljöansvaret till nästa nivå	Alla chefer som har fått skriftlig fördelning av arbetsmiljöansvar ska ha gått regionens arbetsmiljöutbildning	utbildning ok, fördelning av arbetsmiljöansvar inte ok, IK 2023 + 2024, IK längre fram
3	Personal	Felaktig hantering av avvikelser i Stella (arbetsmiljösystem)	Risk för personskada som inte hanteras	Arbetsmiljöavvikelse, tas de om hand i tid, fler icke-hanterade ärenden idag	IK 2024
4	Personal	Medarbetare och chefer har inte rätt kompetens	Felaktig kompetens leder till felaktiga beslut, insatser etc	Obligatoriska utbildningar samt repetition av kunskaper. Ska finnas i nya medarbetarsystemet grade.	Följs upp i grade
5	Personal	Medarbetare får inte rätt eller tillräcklig introduktion	Felaktig kompetens leder till felaktiga beslut, insatser etc	Systematik i introduktioner, t ex i Grade	Följs upp i grade. IK 2026
6	Personal/välfärdsbrottslighet	Anställning av vänner, släkt	Ekonomisk skada. Förtroendeskada.	Noga med att alla chefer tar del av och förstår riktlinjer för muta och korruption. Svårt att upptäcka	Se på längre fram
7	Verksamhet	Nya utskrivningsprocessen följs inte	Patient kommer hem utan tillräckliga stödfunktioner samt med bristande planering.	Följa upp att processen fungerar som tänkt.	Ta med IK 2027 tillsammans med HSF
8	Verksamhet	Nya uppdrags- och kvalitetskrav följs inte	Brukare drabbas	Granska att enhetschefer om de har lyft och gått igenom uppdrags- och kvalitetskrav, enkät	IK 2026
9	Verksamhet	Kvalitetsgarantier inte kända	Brukare drabbas	granska att chefer spridit kvalitetsgarantier till brukarna, enkät	Se på längre fram
10	Verksamhet	MAS-regler följs inte (medicinskt ansvarig sjuksköterska)	Brukare drabbas	granska att MAS-regler är kända för både chefer och medarbetare	IK 2026
11	Beredskap	Extremt väder	Brukare och medarbetare blir lidande.	Rutiner som är kända och tillämpas vid behov.	Granskning kontinuitetsplan senare
12	Beredskap	Brist på mat och material	Brukare medarbetare drabbas negativt.	Rutiner som är kända och tillämpas vid behov. Verksamheter ska ha säkrad försörjning av medicin, skyddsutrustning och livsmedel etc (beredskapslager).	Granskning kontinuitetsplan senare
13	Beredskap	Allvarlig händelse	Onödig skada, driftavbrott etc eftersom kontinuitetsplan inte finns eller följs vilket drabbar brukare och medarbetare	Rutiner som är kända och tillämpas vid behov.	Granskning kontinuitetsplan senare
14	Verksamhet/Välfärdsbrottslighet	Att brist i kvalitet eller avtal inte uppmärksammas tillräckligt när SOF köper från leverantörer på centala avtal, t ex Adda. HVB, bmss SoL och LSS	Sämlre kvalitet än utlovat. För mycket ersättning till leverantör, ekonomisk skada.	Rapporter fler avvikelser till Adda t ex vad gäller avtalen.	Inte granska, avser Addas avtal
15	Ekonomi/välfärdsbrottslighet	Köp sker från ej upphandlad leverantör eller på felaktigt sätt från upphandlad leverantör	Förtroendeskada. Ekonomisk skada.	Utbildning i upphandling och vikten av avtalstrohet. Inköpsgrupp dels assistenter, dels verksamhetsutvecklare har bildats.	Utbildning i inköp och upphandling finns i kompetensportalen. IK 2026.
16	Ekonomi/välfärdsbrottslighet	Felaktiga priser och villkor på fakturor (leverantören följer ej avtal)	Ekonomisk skada. Förtroendeskada.	Utbildning av beställare, den som granskar fakturan. Att avtalsuppföljning sker enligt plan.	Se ovan
17	Ekonomi	Inköpskort: inköp hanteras felaktigt, kvitto och syfte saknas, felaktig moms	Ekonomisk skada. Medarbetare misstänklighörs.	Utbildning av samtliga chefer, assistenter och korthävarare 2023. Ständiga kontroller via stickprov i alla avdelningar.	RSF granskar 2025
18	Ekonomi	Privata medel hos brukare hanteras inte korrekt	Pengar försvinner och brukare blir lidande, medarbetare misstänklighörs. Boenden.	Mer information så att riktlinjen är väl känd och tillämpas, utifrån de brister som noterats.	Riktlinje för särskilt boende IK 2023 + 2024, Ny granskning längre fram.
19	Ekonomi	Privata medel hos brukare hanteras inte korrekt (hemtjänst)	Pengar försvinner och brukare blir lidande, medarbetare misstänklighörs. Oridnärt boende.	Ny riktlinje för ordinärt boende tas nu fram. Sen information så att den är väl känd och tillämpas.	Ny riktlinje, IK 2026.
20	Ekonomi	Hyror betalas för fel objekt	Ekonomisk skada.	Genomgång inför varje år när ny lokalfil kommer. Svårare med enskilda lägenheter men oftast brukare som tar emot hyresavin.	Granskas inte, har kontroll på egna lokaler. Fåtal övriga inhyrda.
21	Ekonomi	Övertidstimmar ej beordrade	Ekonomisk skada.	Chefens uppgift att ha koll på övertid.	Tas om hand inom respektive verksamhet.
22	Ekonomi/Välfärdsbrottslighet	Jäv i ärenden, otillbörlig påverkan eller egen vinning (myndighetsavdelningen)	Felaktiga beslut, ojämlika insatser och för mycket utbetalning	Arbeta utifrån regionens Riktlinjer mot mutor och korruption. Riktlinjerna ska vara kända av alla handläggare med flera.	Granska om rutinerna är kända. IK 2024,
23	Ekonomi/Välfärdsbrottslighet	Felaktiga beslut FK personlig assistans	Felaktiga insatser och för mycket utbetalning	Återkoppla Försäkringskassan om misstankar finns	Inte granska, avser FK
24	Ekonomi/Välfärdsbrottslighet	Lägre kontroll av manuella ansökningar försörjningsstöd	Felaktiga beslut och för mycket utbetalning	Utöka stickprovskontroller till manuella ansökningar	IK längre fram
25	Ekonomi/Välfärdsbrottslighet	Felaktig folkbokföring (SKR), försörjningsstöd etc	Felaktiga beslut och för mycket utbetalning	Kontrollera mot skatteverket (KIR kommuninvånarregister eller motsvarande).	Större problem på fastlandet med grannkommuner.
26	Ekonomi/Välfärdsbrottslighet	LOV (lag om vapenrihet) modellen inbjuder till brottslighet enl SKR	För mycket ersättning till leverantör, kan påverka kvalitet negativt.	Mer omvärldsbevakning behövs. Stockholmskommuner har tagit bort LOV.	Kontroll ersättning IK 2026 (tidigare kontroller godkända).
27	Ekonomi välfärdsbrottslighet	Bostadsanpassningsbidrag för hög kostnad offert. Endast fåtal leverantörer på marknaden, specialist-kompetens eller känd leverantör	Ekonomisk skada. Betalar för mycket till leverantör.	Granskning av ansökan/offert enligt rutin, omvärldsbevakning, rimlighetsbedömning av kostnader för anpassning	se till att rutin finns och är uppdaterad, IK 2026
28	Ekonomi/ verksamhet/välfärdsbrottslighet	Inte samma insyn och möjlighet kontrollera vad som utförs, direktupphandlingar av verksamhet. HVB, bmss SoL LSS.	Sämlre kvalitet än utlovat. För mycket ersättning till leverantör.	Fler ramavtalsupphandlingar och fler kontroller. Kontrollera att rutiner för direktupphandling följs.	IK längre fram

Förslag till internkontrollplan 2026

Område	Process (rutin/system)	Kontrollmål	Kontrollmetod	Kontrollansvar
Verksamhet	Nya uppdrag- och kvalitetskrav	Att de nya uppdrags- och kvalitetskraven är kända	Enkät	Kvalitetschef
Verksamhet	MAS-regler (medicinskt ansvarig sjuksköterska)	Att MAS-reglerna är kända	Enkät	Kvalitetschef
Personal	Introduktion medarbetare	Att medarbetare får rätt information för att kunna utföra rätt insatser, ta rätt beslut etc	Stickprov	HR-chef
Ekonomi/ väflärdsbrott	Bostadsanpassningsbidrag	Att rutin följs så att anpassningen utförs till rimlig kostnad	Stickprov	Myndighetschef
Ekonomi	Privata medel hos brukare, hemtjänst	Att rutinen följs	Stickprov	Ekonomichef
Ekonomi/ väflärdsbrott	Inköp	Att förvaltningen köper från rätt leverantörer, på rätt sätt, till rätt pris och villkor	Stickprov	Ekonomichef